

TORSTEN BENGTTSSON

SIDAN 1

Franska revolutionen

Lärarmaterial

VAD HANDLAR BOKEN OM?

Läs om stora orättvisor i Frankrike på 1700-talet. Argas och upprörda kvinnor tågade mot kungafamiljen och slottet i Versailles. Ekonomin i Frankrike gick dåligt och man ville få in mer pengar. Ett förslag var att höja skatten, men då skulle det drabba bönderna och borgarna ännu mer. Eller skulle man försöka avsätta kungen som svikit landet?

LGR22 CENTRALT INNEHÅLL SOM TRÄNAS

- Olika former av samtal. Att lyssna aktivt, ställa frågor, uttrycka tankar och känslor samt resonera och argumentera i olika samtalssituationer. (SV åk 4–6)
- Gemensam och enskild läsning. Strategier för att förstå och tolka ord, begrepp och texter från olika medier. Att urskilja texters budskap, både det direkt uttalade och sådant som är indirekt uttryckt. (SV åk 4–6)
- Gemensamt och enskilt skrivande. Strategier för att skriva olika typer av texter med anpassning till deras uppbyggnad och språkliga drag. (SV åk 4–6)
- Språkliga strategier för att minnas och lära, till exempel grafiska modeller. (SV åk 4–6)

ELEVERNA TRÄNAR FÖLJANDE FÖRMÅGOR

- Formulera sig och kommunicera i tal och skrift.
- Läs och analysera skönlitteratur och andra texter för olika syften.

LGRA22 CENTRALT INNEHÅLL SOM TRÄNAS

- Gemensamt och enskilt skrivande. Strategier för att skriva enkla texter. Skapande av texter där ord, bild och ljud samspelar. (SV åk 4–6)
- Språkliga strategier för att minnas och lära, till exempel bilder och grafiska modeller. (SV åk 4–6)
- Sakprosatexter för barn och unga. Beskrivande, förklarande och instruerande texter och hur deras innehåll kan organiseras. (SV åk 4–6)
- Olika former av samtal. Att lyssna aktivt och ställa frågor. (SV åk 4–6)

ELEVERNA TRÄNAR FÖLJANDE FÖRMÅGOR

- Formulera sig och kommunicera i tal och skrift.
- Läsa och reflektera över skönlitteratur och andra texter.

MINA ORD, DINA ORD

1. Dela ut ett papper till varje elev som är delat i två spalter. I den ena spalten ska rubriken vara *Mina ord* och i den andra spalten ska rubriken vara *Dina ord*.
2. Sätt en timer på cirka 3 minuter.
3. Låt eleverna enskilt välja ut ord ur boken som de skriver i spalten *Mina ord*. Några elever fyller hela spalten med ord och några kanske endast skriver fem ord. Exempel på ord: adel, borgare, bönder, Ludvig XVI, skatt, Versailles, uppror, mat, fattigt, avsättas, orättvisor, livgarde.
4. När tiden är ute går eleverna runt i klassrummet och frågar en klasskamrat:
Elev A: "Hej, vad har du skrivit för ord?"
5. Elev B läser upp sina ord. Om det är något ord som elev A inte har skrivit så skriver hen upp det i spalten *Dina ord*. Sedan läser elev A sina ord för elev B och elev B skriver upp nya ord.
6. Antingen går eleverna runt och samlar ord tills spalten med *Dina ord* är full eller så sätter ni timern på 5–7 minuter, beroende på gruppens storlek.
7. Gemensamt går ni igenom vilka "nya ord" eleverna har hittat under *Dina ord*.

MÖTAS PÅ MITTEN

1. Dela in eleverna i grupper om fyra.
2. Ge varje grupp ett A3-papper som du har delat in i fyra fält samt ett fält i mitten.
3. Längst upp på pappret skriver eleverna: Vad i boken tyckte du var intressant? Elevernas uppgift är att under 5 minuter enskilt fundera över frågan de skrivit överst på pappret och skriva ner sina tankar i var sitt fält.
4. När fem minuter har gått berättar alla i gruppen för varandra vad de har skrivit. Saker som gruppen har gemensamt skrivs i mitten. Om någon elev har skrivit något som de andra inte har skrivit, men som de håller med om, kan detta också skrivas i mittenfältet.
5. Avslutningsvis får en elev i varje grupp läsa upp det som står i mitten för den stora gruppen.

TIDSLINJE

När ni har läst om franska revolutionen, har det dykt upp massa saker som har hänt.

Eleverna ska nu rita en tidslinje med viktiga händelser.

1. Låt eleverna arbeta i grupper.
2. Eleverna väljer ut några händelser som de tycker är viktiga och hittar bilder som passar till händelserna.
3. Sedan redovisar grupperna för klassen och motiverar varför de har valt just dessa händelser.

NYHETSARTIKEL

Eleverna ska låtsas att de är reportrar på en tidning. De ska skriva en "nyhetsartikel" om en händelse från franska revolutionen med exempelvis följande rubriker:

- Arga kvinnor tågar till slottet i Versailles
- Kungafamiljen försöker fly landet
- Revolutionen tar slut

FACIT

LÄSFÖRSTÅELSE

Frågor på raden (Du hittar svaret på raden, direkt i texten.)

1. Vem styrde Frankrike i slutet av 1700-talet?
Det gjorde Ludvig XVI.
2. Vad hade adeln som inte bönderna hade?
De hade fina bostäder, vackra kläder och god mat.
3. Hur levde bönderna?
De levde ett enkelt liv och var fattiga.
4. Vad ledde till ett våldsamt uppror?
Det blev missväxt på åkrarna och många svalt.
5. Vad kallas upproret för?
Det kallas för franska revolutionen.
6. Varför var folk arga i slutet av 1700-talet?
Många var hungriga och svalt och det fanns inget bröd att köpa.
7. Varför ville kvinnorna vandra mot Versailles 1789?
De ville att kungen skulle öppna sitt förråd med mjöl så att alla kunde baka bröd till sina barn.
8. Vem stod vid grindarna till slottet?
Det gjorde kungens soldater, hans livgarde.
9. Vad ropade vakterna?
Stanna, annars skjuter vi er!
10. Hur såg det ut inne på slottet?
Det fanns en stor röd matta, stora salar, vackra statyer och kristallkronor.
11. Vad hette drottningen?
Hon hette Marie-Antoinette.
12. Vilka tre delar var riksdagen uppdelad i?
Den var uppdelad i präster, adel, bönder och borgare.
13. Varför var det orättvist att höja skatterna för att få mer pengar?
Det var bara bönder och borgare som betalade skatt.

14. Vem bildade den nya riksdagen, nationalförsamlingen?
Det gjorde tredje ståndet, alltså bönderna och borgarna.
15. Vilka två länder var till ytan de största i Europa under 1700-talet?
Det var Frankrike och Sverige.
16. Vem styrde Sverige under 1700-talet?
Det gjorde kung Gustav III.
17. Vad pratade man om för nya lagar gällande brott?
Alla skulle dömas på samma sätt oavsett om man var rik eller fattig.
18. Vad var Bastiljen?
En fästning som användes som fängelse och vapenförråd.
19. Varför stormade folket Bastiljen?
För att ta vapen och ammunition.
20. Vart flydde kungafamiljen då de inte kunde bo kvar i sitt slott i Versailles?
De flydde till Paris.
21. Vem var Axel von Fersen?
En svensk minister i Paris som kände den svenske kungen Gustav III.
22. Vad hände med den franska kungafamiljen när de försökte fly vid den franska gränsen?
De blev stoppade av franska soldater och skickades tillbaka till Paris.
23. Varför dömdes den franske kungen Ludvig XVI till döden?
Han anklagades för att ha svikit landet.
24. Vad hände 1793 med kungen och drottningen?
De avrättades.
25. Vad är en giljotin?
Det är ett redskap med en vass kniv som hugger huvudet av den dödsdömda.
26. Vem var Joseph Guillotin?
Han var en läkare som var emot dödsstraff.
27. Vem blev Frankrikes kejsare 1799?
Det blev Napoléon Bonaparte.
28. Vad var de olika färgerna i flaggan symboler för?
Blått stod för frihet, vitt för jämlikhet och rött för brödraskap.

29. Varför blev det en konflikt mellan vetenskapen och kyrkans tro?
För att man inom vetenskapen förstod att det som stod i Bibeln inte kunde vara sant.
30. Vad var viktigt inom naturvetenskapen?
Det var viktigt med utbildning.
31. Vad är det som vi i dag kallar för upplysningstiden?
Att utbildning är viktigt och att alla barn ska få gå i skolan för att lära sig att läsa, skriva och räkna.
32. Vad tänkte Rousseau om barnuppfostran under franska revolutionen?
Han menade att barn måste leka, gå i skolan och slippa att få stryk.
33. Vad är en revolution oftast?
När man gör uppror mot något som man tycker är fel.
34. Vad kan en revolution mer betyda?
Det kan också vara nya uppfinningar som förändrar samhället.
35. Hur länge varade franska revolutionen?
Den varade i 10 år.

Frågor mellan raderna

(Du måste tänka efter när du har läst texten. Genom ledtrådar i texten hittar du svaret.)

36. Vem var adeln?
Personer som ärvde sina rikedomar och inte behövde betala skatt.
37. Vad betydde broderskap?
När flera personer kände och tyckte samma sak.
38. Vad är en betjänt?
Någon som passar upp andra, ofta rika personer.
39. Vad var en hovdam?
En kvinna som tog hand om medlemmar i kungafamiljen.
40. Vad är monarki?
När ett land har en kung eller drottning som ärver sitt arbete som statschef.
41. Vad var en frihetsmössa?
En röd yllemössa som kvinnorna hade på sig för att stötta revolutionen.

Frågor bortom raderna (Fundera och ge ett eget svar.)

42. Tycker du det är bra att folk gjorde uppror? Motivera.
Eget svar.
43. Tänk dig att du är en del av adeln. Vad tycker du om jämlikhet, alltså då det inte är så stor skillnad på rika och fattiga?
Eget svar.
44. Tänk dig att du är bonde. Vad tycker du om jämlikhet, alltså då det inte är så stor skillnad på rika och fattiga?
Eget svar.
45. Varför tror du att kvinnorna ropade död åt drottningen när de var inne på slottet?
Eget svar.
46. På vilket sätt blev kungafamiljen fångar i sitt eget hus i Paris?
Eget svar.

PARA IHOP ORD MED RÄTT FÖRKLARING

Para ihop varje ord med rätt förklaring. Allt finns i boken så ett tips är att hitta ordet i boken och läsa meningen där ordet står. Då kanske du kan få en ledtråd till ordet.

Fyll i rätt siffra i respektive ruta eller skriv ut och dra streck.

1. Hovdam	7	En ny riksdag som bildades 1789
2. Giljotin	2	Ett verktyg med vass kniv som hugger huvudet av den dödsdömde.
3. Borgare	8	En person som sviker ett löfte eller ett land.
4. Adel	10	När en dömd person dödas.
5. Jämlikhet	9	Ett hus med extra tjocka väggar, ofta med en mur runt om.
6. Livgarde	3	En person som var hantverkare och arbetade inom samhället.
7. Nationalförsamlingen	1	Kvinna som tar hand om medlemmar i kungafamiljen.
8. Förrädare	6	Soldater som skyddar en kunglig person.
9. Fästning	5	När alla har samma rättigheter.
10. Avrättas	4	Personer som ärvde sina rikedomar och inte behövde betala skatt.

FINN FEM FEL

Samarbeta med en kamrat och ringa in de fem meningar som inte stämmer.

Falskt

Den franska revolutionen varade i 100 år.

Kung Gustav III avrättades i Frankrike.

Franska revolutionen startade för att det delades ut gratis mat på torget.

Bönderna tyckte inte att det borde finnas jämlikhet.

Kvinnorna stormade slottet i Versailles.

Sant

Franska revolutionen slutade 1799.

Frankrike hade stora problem med ekonomin.

Sverige var till ytan ett av de största länderna i Europa.

Bönderna och borgarna ville ha bort kungen och monarkin.

Många kvinnor hade en röd yllemössa på sig för att stötta revolutionen.